

INŽENJERI CEDIS-A U POSJETI VJETROPARKU NA KRNOVU

VJETRENJAČE VAŽAN DIO

ENERGETSKOG SISTEMA

U CEDIS-u posebnu pažnju poklanjaju stalnom unapređivanju znanja, edukaciji zaposlenih, razmjeni iskustava, a sve u cilju boljeg i efikasnijeg funkcionisanja elektrodistributivnog sistema.

Ekipa zaposlenih iz CEDIS-a posjetila je vjetropark na Krnovu, jedini te vrste u Crnoj Gori. Bila je to dobra prilika da se upoznaju sa funkcionisanjem složenih sistema vjetroturbina i njihove uloge u elektroenergetskom sistemu Crne Gore

ZADIVLJENI AMBIJENTOM

Osim važnog mjesta koje vjetrenjače imaju u elektroenergetskom smislu, posjetiocu zastaje dah pred prizorom koji ga dočeka na visoravni Krnovo. Njihova imponozantnost je, navode, zadivljujuća. Gledajući ih, kako kažu za Dnevne novine, nijesu mogli a da ne pomisle kolika je dubina ljudskog uma kada uspijeva tako iskoristiti prirodu i stvoriti čistu energiju, a da pritom napravi i prelijepu građevinu. Uklopljene u divan prirodni ambijent, vjetrenjače su upotpunile sliku Krnova ko-

Zaposleni u CEDIS-u posjetili su vjetropark na Krnovu gdje su se upoznali sa funkcionisanjem složenih sistema vjetroturbina i njihove uloge u elektroenergetskom sistemu Crne Gore

jima ono dobija obrise nove destinacije zanimljive za turističke posjete.

Ljubazni domaćini "Krnovo Green energy" stručnim prikazom projekta vrijednog 140 miliona eura, proveli su ekipu CEDIS-a kroz cijeli sistem nastajanja električne energije putem vjetra. Na Krnovu je postavljeno svih 26 vjetroturbina i time je završena izgradnja vjetroparka u roku, koji je bio postavljen za 7. novembar 2017. godine.

Iako vjetroturbine nijesu direktno dio elektrodistributivnog sistema, veoma su va-

žan subjekat u energetskom sistemu Crne Gore.

DALJINSKO UPRAVLJANJE

Inženjeri zaposleni u CEDIS-u bili su impresionirani onim što su vidjeli i čuli od domaćina.

"Zadovoljstvo mi je bilo posjetiti vjetropark, kao važnu investiciju u kapacitete za proizvodnju električne energije u Crnoj Gori. Dvadesetšest vjetroturbina instalirane snage od 72 megavata (MW) ostavljaju poseban utisak na svakoga ko ih posjeti. Mogućnost daljinskog upravljanja je ono što privlači pažnju inženjera", kazala je inženjer u upravljanju mrežom CEDIS-a **Jelena Milatović**.

Pojedinačnom puštanju u rad vjetroturbina prethodilo je stavljanje pod napon dvije trafostanice, Brezna i Krnovo, i dva dalekovoda, Kličev-Brezna i Brezna-Krnovo.

Projekat gradnje vjetroparka na Krnovu, počeo je sredinom 2015. godine. Ukupna instalirana snaga 72 MW i godišnja proizvodnja od oko 200 gigavata sati (GW/h), biće dovoljna za snabdijevanje oko 50.000 domaćinstava.

Vjetroturbine su postavljene na nadmorskoj visini od oko 1.500 metara gdje je, pre-

ma procjenama, prosječna brzina vjetra oko 5,5 do 6,5 metara u sekundi. Generator vjetrenjače nalazi se na visini od 85 metara i težak je 83,5 tone. Početkom rada vjetroturbina doprinosi se ostvarenju cilja od 33 odsto udjela obnovljivih izvora u finalnoj potrošnji, koji je direktivom Evropske unije određen na-šoj državi.

JEDINSTVENI CENTAR

Zaposleni u CEDIS-u su mnogo saznali o načinu rada vjetroturbina i sistemu njihovog upravljanja, dopremanju dijelova vjetrenjača do zadate lokacije, kao i posebno obučeni kadrovima koji rade na tim visinama za potrebe vjetroparka.

Inženjeru u upravljanju

Ivani Šljukić, naročito je bilo zanimljivo vidjeti postrojenje turbine i njenu unutrašnjost, gdje je inženjerima bio omogućen ulazak.

"Zanimljivost je samo praćenje rada turbina. Naime, iz jedinstvenog centra u Njemačkoj prati se rad svih turbina njihovih vjetrenjača u svijetu, putem SCADA sistema koji je instaliran u svakoj od njih. Tako se ljudima na terenu iz centra javi gdje ima određeni problem, kako bi ga u zemlji u kojoj se vjetrenjača nalazi specijalizovana ekipa riješila", iskazala je Šljukić svoju impresiju iz posjete vjetroparku na Krnovu.

Projekat na Krnovu realizovale su austrijska firma Ivicom Consulting i francuska kompanija Akuo energy, a investicija je vrijedna oko 140 miliona eura.

Vjetroturbine su postavljene na nadmorskoj visini od oko 1.500 metara

